

Hogy mi módon, arra a legszebb példát szolgáltatva Gromon Dezső államtitkár, a 365 nadrágu férfi. Ő mondta azt nem rég s Thaly K. nyomban meg is leczkértette érte, hogy: „azért nem lehet a m. kir. áll. ménések gondozását a honvédségre bízni, mert a magyar katona vele született nyersségénél fogva nem képes a csikókkal bántani.“

Persze ez nem igaz, de az igaz, hogy a magyar képviselők, velők született nemtörődömségüknél fogva nem képesek érdeme szerint elbánni az ily szellemben vezetett honv. kormányzással. Az ilyen Gromon-féle szarvaskodások bizonyítják, hogy parva sapientia regitur mundus és különösen Magyarország.

Ép azért gondolja meg a magyar nép, hogy a nemsokára bekövetkező választásoknál kire adja szavazatát.

Tegye a szívére a kezét minden magyar polgár, ne rettegjen a hatalom sanda szemétől, hanem szavazzon majd a függetlenségi párt jelöltjére. Itt a jó alkalom, hogy hazánk önállóságát kivívassuk, most az osztrákok is segítenek.

Ti pedig kedves szomszédok addig mindig, de különösen akkor szorgalmasan pofozkodjatok, hadd lássa a magyar nép, minő gyönyörű kompanya az, a mely nélkül a mi bölcsseink szerint nem existálhatunk!

S. I.

Bubapest, márc. 5.

Visszavivás.

A kereskedelmi miniszter egyszer végeztetett sietős munkát és azt is megbánta. A kereskedelmi alkalmazottakról szóló tör-

Együtt maradunk!

A „Debreczen“ eredeti tárczája.

Azt mondta a császár: együtt maradunk! Hohó! nekünk is van chez még szavunk, Hogy együtt maradjon császár és király, Meg ez is egyedül a magyaron áll.

Ifju Magyarország s a vén Ausztria Nem lehet már együtt! — el kell válnia! Mért legyünk alatta mozdulatlanul, Mikor nem sokára darabokra hull!

A történelemnek végzete betel: Ausztriát gyülevész népe falja fel. Eddig is egyedül azért élhetett, Mert a mi zsirunkból kapott eleget.

Csontunk maradt már csak. Ha oly ostoba, Jöjjön: beletörök minden rossz foga. De nem is használ már többé semmi kincs: Nemzetiségükön nehéz a bilincs!

Osztrák sereg tartá fenn csak Ausztriát, Bárha mindig szük volt neki a világ. Harezban szétfutottak, — ezért jelszavuk Legkevesebbé volt ez: együtt maradunk!

Ezután az osztrák nép se vallja ezt, Nemzet-felség az, mely uralkodni kezd,

vénytervezet, elég gyorsan látott napvilágot, de „alig viradt, már is alkonyult“, a törvénytervezet irattárba került. A kereskedők illetékes hetyen megértették, hogy a törvény nincs nyükre. A miniszter tehát megkezdte a visszaszívási munkálatokat. A nála járó deputációkat diplomatikusan figyelmeztette, hogy fontolóra fogja venni újra a dolgot és fontolják meg a kereskedelmi alkalmazottak is, hogy nem volna-e jó egy kissé várni a törvénynyel. Végre is mindegyikből lesz valaha önálló kereskedő és aztán megfogja bántani a nagy sürgetést. E visszaszívás után valószínű, hogy a törvénytervezet ellen esztendő múltán, mikor újra napirendre kerül, a mai alkalmazottak, akik már akkorra mind nagykereskedők lesznek, fognak akeziót indítani.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felterjesztése

H e g e d ü s Sándor, kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez

az autonóm új vámtarifa ügyében

(Folyt. és vége.)

XXVIII. Áruk szalmából, hánésből, kákából, kokuszdió-rostból, fűből, nádából, szilánkból, székénából, gyökerekből és e félekből.

A 180 tarifaszám a) tételét a nyers vagy szárított székénádra nézve meghagyandónak, ellenben a b) alatt festett, páczolt vagy fénymázolt székénád vámját 20 kor.-ra, a 183. tarifa szám áruit pedig 50 kor.-ra, s végre a 184. tarifa szám alá tartozó legfinomabb e féle áruk vámját 100 kor.-ra emelendőnek s a többi tételket meghagyandónak véleményezzük.

XXIX. Papiros és papirosárúk.

Az ezen osztályba tartozó cikkek érvényben levő vámtételeire észrevételünk nincs.

XXX. Kaucsuk és guttapereha, valamint az azokból való áruk.

Iparfejlesztési és védelmi szempontok-

Hiába lázítja bárki ellenünk, — Tudja: esont-karokkal várja nemzetünk!

Válni készül s elvál végre a magyar, Bécs kedvéért veszni nem fog, nem akar. Vessen el inkább Bécs, vigan tort csapunk, De osztrákkal együtt mi nem maradunk!

Kornai István.

Ékesen szóló emberek.

A „Debreczen“ tárczája.

Irtá: Lovassy Andor.

Nincs borzasztóbb teremtménye a jó Istennek az olyan embernél, a ki okosabban akar beszélni annál, mint a hogy tud. Hasonló az ilyen a hóhérhoz, a ki erőnek erejével kitekeri a nyakát a szavaknak, a becsületes, egyenes beszédnek és azt hiszi magáról, hogy annál okosabb, mennél jobban kiteremtetési a mondókáját, mint a szürszabó a cifra szűrt.

Minden népnél akadunk ilyen tudákos bogarakra. Közöttünk magyarok között is van sok ilyen spirituszba való ember. Ki ne hallott volna már valakit a szarvasi borbélyról és annak a szótáráról.

A hetvenes években élt ez a derék

ból az ezen osztályba tartozó áruk vámtételeinek emelése nem mutatkozik szükségesnek.

XXXI. Viaszos vászon és viaszos taféta.

A jelenleg érvényben levő vámtételekre nincs észrevételünk.

XXXII. Bőr és bőrárúk.

Az örökös tartományok rendkívüli módon kifejlődött bőrparával szemben az e cím alá tartozó áruk vámemelése, saját iparunkra lenne káros kihatással.

XXXIII. Szücsárúk.

A közönséges bőrök kivételével, melyeknél a mostani tarifa tételeknek 50 kor.-ra való emelését hozzuk javaslatba, a többi tarifa tételeknek meghagyását iparunk érdekének tekintetéből szükségesnek tartjuk.

XXXIV. Fa és esont áruk.

Butor iparunk védelmének érdekében főleg a jóval fejlettebb e nemű osztrák iparral szemben szükségesnek tartjuk az általános vámtarifa tételeinek meghagyását javasolni.

XXXV. Üveg és üvegarúk.

Vámemelés az ezen osztályba tartozó áruknál ipari és forgalmi viszonyainknak tekintetéből nem mutatkozik szükségesnek.

XXXVI. Kőárúk azaz áruk kövekből, nem égetett földből, cementből és kőgyuradékból.

Az érvényben levő vámtételek meghagyását véleményezzük.

XXXVII. Agyagárúk.

Az ezen osztályba sorozott áruknál sem mutatkozik a vámemelésnek szüksége.

XXXVIII. Vas és vasárúk.

Vasiparunk jelen fejlettségi állapota mellett az érvényben levő vámtételek kielégítő védelmet nyújtanak s így azoknak fel-emelése a fogyasztó közönség rovására tisztán pénzügyi érdekből nem lenne indokolt.

XXXIX. Nemtelen fémek és az ezekből való áruk.

férfi; én még emlékszem egyes szavaira. Például a gőzmozdonyt úgy hívta, hogy „járgányos forgatanyu“; az anya keblén pihenő csecsemőt „csibuklászi kezdenec“-nek nevezte el; a pipaszárát „szelölös szotyogán“-nak; a hizó disznót pedig „kukoricza pusztító zsiradékos röffenec“-nek; a tánczó párokat „izzadmányos billegények“-nek keresztelte.

Személyesen ismertem egy falusi bírót, a ki szintén olyan ékesen és olyan hivatalos nyelven tudott beszélni, hogy ember volt, a ki megértette.

Egy alkalommal a három lovát dicsérték; buszke volt a derék bíró erre a derék három párára és így szól: „Ló ez a jó mind a három, még pedig telivér; a multkor is a rudas beleutalványozta a szokeret a sárba, de a nyerges kiindítványozta, meg is ettek ezek a télen három ő szinte boglyát.“

Ugyancsak ez az érdekes községi elöljáró mondta el a vízszabályozási gyűlésen azt a beszédet, hogy:

Tisztelt vizenyős Comissió! Voltam ott, hol ujjommal értem a Kőröst lejövén — szétáradt!

Az érvényben levő idevonatkozó összes tarifa tételeknek elfogadását véleményezzük.

XI. Gépek, készülékek és ezek alkatrészei fából, vasból vagy nemtelen fémekből.

Az ezen osztályba tartozó áruk vám-tételeit is meghagyandóknak véleményezzük, minthogy azok amugy is eléggé magasra vannak kiszabva arra nézve, hogy hazai gépiparunk kívánt mérvű védelemben részesülhessen; emelésök által pedig a mezőgazdasági és kisipari érdekek szenvednek indokolatlanul.

XLI. Kocsik és hajók.

Csak a 289. és 290. tarifa számok alá foglalt kerékpárok és személyszállító kocsik vám-tételeinek emelését tartjuk megengedhetőnek, a többi tételeknek változatlan elfogadása mellett.

XLII. Nemes fémek és ércpénz.

A mostani vámmentes behozatal elj-tésére ok nem forog fenn.

XLIII. Mű és hangszerek, órák, apró áruk.

Részben iparvédelmi, részben pénzügyi szempontoknál fogva ezen osztály áruinak 40%-kal való vámemelését javasoljuk.

XLIV. Konyhasó.

Behozatala engedélyhez lévén kötve, az érvényben levő vám-tételek megváltoztatása nem mutatkozik szükségnek.

XLV. Vegyészeti segédanyagok és

XLVI. Vegyészeti áruk, gyógy, festő és illatszerek.

Ezen két tarifa osztály áru legnagyobb részökben a további feldolgozásnak lévén tárgyai, mostani vám-tételeiknek megváltoztatása általános közgazdasági érdekeknél valamint a fogyasztó közönség érdekére való tekintetnél fogva nem mutatkozik szükségesnek.

XLVII. Gyertya és szappan.

Nincs észrevételünk.

Azzal leült diadalmas arccal, mintha valami nagyon okos dolgot mondott volna.

A peterdi kovácsmester Hulinka Péter uram is nevezetes volt az ékes beszédjéről. Szerette is ezért a furcsaságáért az egész környék, de legkivált Gátsy Imre, a földes ur, ki a negyvenes évekből híres agarász volt az Alföldön.

Gátsy Imre egy fiatal farkas kölyköt tartott az udvarában, de mikor már nőni kezdett a bestia, láncza köttette az istállóban s úgy kosztolták tüdővel, májjal. De egyszer így megkötözve is összetépett egy esiköt.

— Na, meg kell löni a veszedelmes fenevadat! Két lovászgyerek kikötötte a farkast az udvarban egy faágashoz és az összegyűlt vendégarak lövöldöztek reá az akkor még divatos kováspuskával, de bizony egyikőjük sem találta el.

Véletlenül oda vetődött a falu ékesen beszélő kovácsa, Hulinka uram is.

— Na, Hulinka barátom, maga katona volt, löjjen reá maga is erre a farkasra.

Hulinka uram kezébe vette a puskát és lött egyszer, kétszer, háromszor, de bizony az ő lövései sem találtak; ekkor megnézvén a fegyvert, így szólt: „Nagyságos uraim, a farkas iránt való sikertelenség, arra a büszke öntudatra ébreszt, hogy a

XLVIII. Gyújtó szerek.

Az ezen tarifa-osztályba tartozó áruk vám-tételeinek megváltoztatása nem mutatkozik szükségesnek.

XLIX. Irodalmi és műtárgyak.

Az idetartozó összes áruk vámmentességét közmívelődési érdekeknél fogva továbbra is fenntartandónak véleményezzük.

L. Hulladékok.

Mezőgazdasági és iparfejlesztési érdekeknél fogva az idetartozó összes cikkekre nézve a vámmentesség fenntartását továbbra is szükségesnek tartjuk.

II. Rész.

K i v i t e l.

A 357. tarifaszám alá foglalt rongyok és hulladékok kivételének vámmentességét véleményezzük.

Ezekben van szerenesénk az autonom vámtarifára vonatkozó javaslatainkat Nagyméltóságod elé terjeszteni, kérve, hogy azokat magas figyelmére méltatni kegyeskedjék.

Debreczen, 1901. januárius 20-án.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szabó Kálmán, Dr. Király Ferencz,
elnök. titkár.

Színház.

Színházi műsor:

Szerdán márc. 6-án: **Cyrano de Bergerac.**

Cyrano de Bergerac.

Tegnap másodszor láttuk Cyrano sokkal ügyesebb rendezésben és összejátékban, mint az előző este. Komjáthy Cyranoja kidolgozott alakítás volt, de a sietés, hadarás, most sem maradt el, miáltal különben helyesen felfogott játéka sokat veszített értékéből. Haldoklási jelenetében is levették a mult estén visszatetsző átváltozást. Szabó

nemzeti lövészeti puskatár, a honi értelem következtében nagyon el van halaványulva.

Egy községi jegyző jubileumán hallottam egyszer beszélni egy református kurátort; most is emlékszem erre a beszédre, mert oly szép volt, hogy senkisértette meg. Az aranyaszájú ifjú pecsenye után kezébe vette a poharat és így szólt:

Tisztelt népies sokadalom!

Minek utána és pedig, miszerint valamiképpen, de mégis, hogy, nevezetesen, ugyszintén, azonképpen, valamint a mi érdemdus községünk aranytollazatu nótáriusát, az ur Isten sokáig alásszolgája!

A szép beszédnek olyan hatása volt, hogy az öreg asszonyok sirtak, zokogtak, a jelenlevő férfiak pedig fenéig üritették a poharat a jegyző ur egészségére, a kinek ez a jó kívánság annyira használt, hogy még most is él, pedig már nyolczvanhárom esztendő. Alásszolgája!

Irkálhatnak, firkálhatnak még ezekről a dolgokról, de attól félek, hogy én is úgy belejövök az ékesszólásba és remekírásba, hogy engem sem értenek meg: azért tehát csak a tanúságot vonom le ezekből a dolgokból: mindenki beszéljen úgy, a mint kell, egyenes, keresetlen szavakkal és senkisé beeszéljen jobban, mint a hogy tud.

Irma, O d r y, P a t a k i szépen megállották helyüket. A Sziklai szácska nagyon jó volt. Háromnegyed tizenegykor távoztunk, különben a hirdetett 10 helyett. Mégis — nyertünk egy és fél órát — nem ültünk ott éjfélutánig.

Ocskay brigadéros.

Herczeg Ferencz szenzációs sikert ért, történelmi darabját az O c s k a y b r i g a d é r o s t minden vidéki színigazgató igyekszik megszerezni. Szeged, Pécs, Várad. Kassa már megszerezte. Sőt Pécs, mint a „Pécsi Napló“-ban olvassuk, megelőzi az összes vidéki színpadokat, még a debreczenit is, mert a premiérje pénteken lesz. Komjáthy szintén megvette Herczeg darabját s első előadása márczius hó 15-én lesz Debreczenben.

Különben a szabadkai színház megelőzte még Pécsit is, mert már s z o m b a t o n óriási sikerrel előadták.

Távozó színészek.

A debreczeni közönség kedvencei majdnem mindnyájan rövid idő mulva elhagyják Debreczent. Jól tudjuk, hogy sokan szívesen maradnának, mert a debreczeni közönség, hálás, jó közönség, de távoznok kell; legnagyobb része a távozóknak ama méltatlan eljárás miatt bontotta, vagy bontatta fel, illetőleg nem ujtotta meg szerződését, melyet velük szemben a vezetőség tanusított. Nem kutatjuk az okokat mélyebben, de sajnálhatjuk, hogy egyik-másik színésznek kiket a közönség kedvel, szeret, bizonyos kulissza intrikák — sok esetben az igazgató takarékoskodása miatt — itt kell hagyni e várost. Most már tudjuk határozottan, kik azok, kik már virágvasárnapkor elhagyják a debreczeni színházat. Eltávoznak Debreczenből: P e r é n y i Margit, T. H a l m y Margit, B ö d i Ella, S á r o s i Paula, G a l y a s i Paula, P a t a k i Béla, K ö r n y e i Béla, S z i k l a y Miklós. Öszintén sajnáljuk a távozókat — különösen pedig azokat, kiket megszeretett a közönség s akik között nem egy olyan kitünő erő van — kit aligha fog pótolhatni az igazgató — tehetséges fiatal „kezdőkkel“.

Az előadások kezdete.

Tegnapi lapunkban a közönség nevében tiltakoztunk ama új eljárás ellen, melyet háromszor egymásután tapasztaltunk, t. i. az előadásokat fel, sőt háromnegyed órával kezdték később a szokásos s jelzett időnél. Visszatérünk erre a dologra még egyszer, hogy lássa a közönség, csak Debreczenben fordulhat ilyesmi elő. Szegeden pl. meg van határozva szabályrendeletileg, hogy az előadásoknak pontban 7 órakor kell kezdődni s tovább fel 11 óránál nem tarthat az előadás. Erre szigoruan felis ügyelnek Szegeden.

A színügyi bizottság — mely a nevezett városban tényleg a színügy s a közönség érdekeit képviseli — ügyel fel a legszigorubbán arra, hogy a szabályrendeletnek eme intézkedését is az igazgató pontosan tartassa. Természetes, ott nem is fordulhatnak elő olyan esetek, mint nálunk — mert ott — mig nálunk — a bizottság háromnegyed része érdektársa s „jó pajtása“ a direktornak s így ez a bizottság mindent megjegyzés nélkül, csak „t u d o m á s u l“ vesz és

„bizalmat” szavaz Komjáthynak, — mert amit az tesz, az jól helyesen van téve. Így kívánja ezt a barátság, mely előbbvaló a közönség érdekénél is — s ha van is a bizottságban néhány — a hívek allitása szerint — „ellenség”, kik azonban csak a közönség érdekeit akarják megvédeni s bátran felmerek szólani s egy-két megjegyzést tesznek magyarul mondva — letorkolják — mert hiszen a „jó pajtasok” többségben vannak. Szomorú ez az állapot ami szini viszonyainkra — de valljuk be — mi magunk vagyunk az okai.

NAPI HIREK.

Kovács István.

Nemesak a föld poráig lesújtott kis családot, de egész városunkat, sőt a magyar közéletet érte súlyos veszteség a korán elhunyt Kovács István keresk. és iparkamara fogalmazó halálával.

Az ernyedetlen szorgalom, az alapos tudás, a lankadatlan munkaerő, mely e ritka nemes férfit jellemezte: ime mind elszáradt, semmivé lett.

Kovács István debreczeni szülők gyermeke, iskoláit is itt végezte, az erettség vizsgáit itt tette le kitüntetés mellett.

Irői hajlamok értereltek a szakpályáról, melyhez azonban visszatért: s a jogi és államtudományi vizsgákat letévén: élénk pennáját a szépirodalomról a közgazdaság művelésére terelte s első sorban a pécsi ipar és kereskedelmi kamara nyitott teret szép tehetségei megnyilatkozására. Pár éve csak, hogy a mi kamaránk fogalmazóvá választotta s azóta itt fejlesztette ki áldást arasztó munkacerejét.

Egy nagy hivatású tehetség szárnybontogatása volt az ő sok szép munkája: s most szarnyaszegetten dőlt sírba e törekvő élet mindazon szép reményekkel együtt, a miket hozzá fűztünk.

S a veszteség mellett, mely bennünket ért, annál mélyebb a gyász, mert egy jószág lélek, egy őszinte, becsületos magyar hazafi és igaz ember dőlt sírba az ő elhunytával.

Nyugodjál békeben, drága barátunk! Legyen emlékedben áldás és tisztelet!

A szegény gyászoló család s a debreczeni ipar és kereskedelmi kamara a következő gyászjelentéseket adták ki:

Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, apának, és vőnek KOVÁCS ISTVÁN a Kereskedelmi és Iparkamara fogalmazójának f. hó 4-én éjjel 3 órakor, életének 38-ik boldog házasságának 14-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 5-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, a Csapó-utca 53. számú háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre rohonainkat, barátainkat és az elhunytak hivatal társait bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1901. márczius 4. Bánatos neje: Özv. Kovács Istvánné szül. Kecskés Julianna. Gyerme-

kei: István, Margit és Ernő, Anyósa: Özv. Kecskés Jánosné. Áldás és béke poraira!

A Keresk. és Iparkamara gyászjelentése pedig a következő:

„Az alulírott kereskedelmi és iparkamara mely részvétellel tudatja Kovács Istvánnak a kamara 8 éven át ügybuzgó fogalmazójának f. évi márczius 4-én hosszúságos szenvedés után életének 38-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei a Csapó-utca 53. sz. háztól fognak folyó évi márczius 5-én, délután 2 órakor, az ev. ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőben nyugalomra helyeztetni. A Kereskedelmi és Iparkamara.”

A helyi vasut lakomája.

Jeleztük, hogy a helyi vasut villamossá átalakítása ügyében tegnap tartották meg a közigazgatási bejárás tárgyalását. Ebből az alkalomból a helyi vasut igazgatósága este a „Bika” szálló czukrásztermében bankettet rendezett. A lakomán jelen voltak a vendégek, a város képviselői s a sajtó képviselői. Az igazságnak tartozunk azzal, hogy előre is jeleztük, ilyen fényes — sikerült s kedélyes társas lakoma rég nem volt városunkban. Egész este kedély, hangulat uralkodott, de eközben nem feledkeztek meg komoly dolgokról sem. Hogy példakép foglalkozunk — ott volt az az érdekes s valóban magas színvonalon álló vita, melyre az okot Szabó Kálmán kamarai elnök adta meg azzal, hogy kifejtette, miszerint országokat, városokat azoknak kereskedelmével s iparával tehet naggya s üdvözölte a villamos vasutat mint amely Debreczen kereskedelmét s iparát nagyban előfoglalja mozdítani.

A társaság egyik jelenlevő tagja — Haraesek László p. ü. min. főtanácsos — ki mint később kiderült maga is a legnagyobb merkantilista — hogy vitát provokáljon — mint ezt maga is beismerte — felállt és esodalkozását fejezte ki, hogy az ő Debreczen, melyet ő földművelő városnak tart — inkább a merkantilizmusnak hódol, mint az agrarizmusnak. Szellemes felköszöntőjében az agrarizmust éltette, Erre indult meg az a valóban élvezetes, gyönyörű vita, melyben résztvettek Szabó Kálmán, Géressy Kálmán, dr. Bakonyi Samu és Dobieczky Sándor, ki azt fejtegette, hogy nálunk egyik rendszerrel sem lépnek szélsőségekbe, hanem a merkantilizmus az agrarizmusmal karöltve halad. Különböző felköszöntőkben nem volt hiány. Szellemesebbnél s tartalmasabbnál szellemesebb s tartalmasabb pohárköszöntők hangzottak el. Pohárköszöntőket mondottak: Dobieczky Sándor, Papp Árpád min. o. tanácsos, Király Gyula, dr. Szirmay Richárd, Szántó Győző, Zador Lajos, dr. Benedek János, Szabó Kálmán, Haraesek László, dr. Bakonyi Samu, Géressy Kálmán, Lengyel Imre, Csáth Zsigmond, Wolf Sándor, Aczél Géza stb. A társaság a legkedélyesebb hangulatban a hajnali órákig együtt maradt a Magyarai Imre pompás zenéje mellett.

A vidéki hírlapirodalom köréből.

Temesvárott új politikai lap indult meg „Temesvári Ujság” czímmel. A lapot Neuhaus Ede a „Magyar művészet” szerkesztője szerkeszti. Előfizetést az első évben nem fogad el a kiadó hivatal. Mindenesetre dícsérni való s felette hazafias eljárás a kiadóhivataltól, hogy anyagi áldozatot hoz, csak hogy Temesvárt a Kraxelhuberek fészkeiben a magyarosodást minél inkább elő-

mozdítsa. Bizony sokan követendő példának vehetnék ezt a hazafias tettet, mert csak úgy lehet a nemzetiségi fészkeket megmagyarosítani, hogy magyar lapot adnak a lakosság kezébe, a melyből megszeretheti, megkedvelheti a magyarságot. Szent missiója van ott a magyar ujságnak. Szívből üdvözöljük új lapársunkat, s őszintén kívánjuk, hogy minél szebb, fényesebb eredmény kísérje a magyarosítás terén. Kassán a „Kassai Napló” s a „Felsőmagyarország” egybeforrt s „Felsőmagyarország” czímmel jelenik meg. A lap főszerkesztője dr. Mitze Imre.

Százhárom betörés.

A kerti betörők ügye a befejezés felé közeledik. Tegnap felmutatták a vádlottaknak a négyszáznegyven darab bűnjelt. Majd ezután a vád és védbeszédre került a sor. A közbíró dr. Bálint alügyész kérvisselt. A nagyszabású és tartalmas védbeszéd után Dr. Dóczy Emil, a Szembi Sándor védőügyvédje terjesztette elő a védelmet. Minden egyes váddal külön-külön tüzetesen foglalkozott. Megelőzőleg esetelte védenceinek szerencsétlenségét, aki minden tekintetben a börtönben öngyilkossá lett Faragó János uralma alatt állott. Ma sor került a többi védbeszédre is. Itélet hirdetés azonban csak esütörtökön lesz.

Rablótamadás.

Vakmerő rablótamadás történt tegnap a szomszédos Sárádon. Három felfegyverkezett rabló akarta kirabolni az állomásfőnököt. A múlt nyáron már egy ízben megkísérelték a rablótamadást, eredmény nélkül. Most tegnapra viradóra ismét kísérletet tettek.

Éjjel után járhatott az idő, a három bekormozott arcú rabló behatolt a váróterembe, a hol az éjjeli őr tartózkodott, hajtálos fenyegetések közt parancsolták meg neki, hogy költse fel a főnököt. Majd mikor ez vonakodott a rablók maguk megszergették az állomás főnök ajtaját, a főnök ki már az előző szökváltásra felriadt elővette revolverét s várta a történendőket. A rablók miután többszöri felhívásra sem kaptak választ, nekiestek az ajtónak, hogy feltörjék. Időközben egy szekér közeledett az ország uton, mire a rablók elmenekültek. Az éjjeli őr állítása szerint a vakmerő rablók a főnök egész családját le akarták gyilkolni, A vizsgálatot megindították ez ügyben s a tettesek aligha menekülnek meg ezuttal, mert az állomásfőnök az egyik rablót a hangjáról megismerte.

Rossz uton.

Az éjjel egy didergő 14 éves leánykát vittek be a rendőrséghez. Egy rendőr találta amint egyik kapualjában meghuzódva állott. A hidegtől reszkető, felig összegömböredett leány megmelegedett a rendőrségszobájában és sírva kérte a rendőrbiztost, hogy eresszék szabadon, mert neki találkoznia kell a kedvesével. — Ez a rossz utra tért gyermekleány egy helybeli jómódu polgár gyermeke, aki már két hét óta eltávozott a

szülei háztól, s rossz társaságban csavarogva töltötte idejét.

A Bikur Cholim közgyűlése.

A Bikur Cholim e hó 14-én esütörtökön este 7 órakor egyet. helyiségében közgyűlést tart. A közgyűlésen több fontos tárgy kerül megbeszélés alá.

A munkás dalegylet közgyűlése.

A „Munkás Dalegylet” vasárnap délután tartotta meg évi rendes közgyűlését Csapó-utcai helyiségében, a tagok rendkívüli érdeklődése mellett. Horvay Lajos elnök nagyszabású évi jelentéséből közöljük a következő adatokat: az egyet. tagok száma ez idő szerint 12 tiszteletbeli, 61 alapító, 61 pártoló és 39 működő, összesen 173 tag. A leltár és pénztárvizsgáló bizottság jelentése szerint a dalegylet vagyona készpénzben és ingóságokban: 3762 kor 66 fill., mely a múlt évihez képest 378 kor. 20 fillér emelkedést tüntet föl. Hazafias és egyéb ünnepélyek alkalmával 9 esetben szerepelt s 4 dalestélyt tartott a „Margit-fürdő” dísztermében, mely már szűknek bizonyult a szép számú közönség számára, miért is a következő dalestély már a „Biká”-ban fog megtartatni. — A nagy tetszéssel fogadott jelentés után a folyó évi költség-előirányzatot állapította meg a közgyűlés 1919.72 kor. bevétellel s 1543.88 kor. kiadással s így 376.72 kor. remélhető fölösleggel.

Még a kassai országos dalárverseny s ezzel kapcsolatos kirándulások általános tervezetét adta elő Kerékgyártó J. humoros felolvasásban, mire a tisztújítás ejtetett meg. Közfelkiáltással, egyhangú lelkesedéssel megválasztottak: elnök: Horvay Lajos, alelnök: Nicht József, igazgató: Nagy András, karuagy: Keller Sándor, pénztárnok: Polster Adolf, főjegyző: Kerékgyártó József, aljegyző: Czobor Károly, egyet. elnökök: id. és ifj. Simkóvits Béla, zászlótartó: Farkas István, Mayer Ferenc, számvizsgálók: Privitzer József, Farkas István, leltárvizsgálók: Uri Mihály, Aszalós Ferenc, ezenkívül 14 rendes és 2 póttagot a választmányba. A közgyűlést 80 terítékű társasvácsora zárta be a „Korona” vendéglőben, hol vidám felköszöntők és dalolás mellett keső éjjelig mulatott a társaság.

Alföldy próbabálja.

Tegnap számunkban térszűke miatt nem foglalkozhattunk jeles táncztanonknak, Alföldy Károly vasárnap rendezett próbabálgalával. A kedélyes, barátságos jellegű mulatság nyolcz óra után vette kezdetét és tartott éjjeli háromig. A mester tanítványai és volt tanítványainak gárdája a legnagyobb fesztelenséggel mulattak öt szál cigány ügyes játéka mellett. Rendeztek két négyest s egy csapat turtánczot. Annyi sok szép lányt régen nem láttunk együtt, mint akkor este. Maga Alföldy is együtt tánczolt tanítványaival s biztatta őket, hogy nagyobb tüzzel, nagyobb hévvel járják. Különösen szép volt a boston amerikai táncz, minek betanítása Alföldy szakavatottságát s pompás tanítási képességét bizonyítja. Mint értesülünk, két hét múlva újabb bált rendez Alföldy, ki különben e héten már Nyiregyházán nyitja meg kolonját.

Sulyosított halálbüntetés.

A legborzasztóbb büntetés, a mit a törvény a gonosztevőkkel szemben alkalmaz,

kétségkívül a halálbüntetés. Nálunk a kötéltálati halál. Hogy ezt azonban sulyosítani is lehetne, az illetékes jogász köröknek eszébe sem jutott, Nem így Amerikában, a honnan most azt jelentik, hogy ott egy embert sulyosított kötéltálati halálra ítélték. — Vermontban Frank Shaw megölte Hoffmann sheritet. A bíróság a gyilkost kötéltálati halálra ítélte, melyet azonban csak 1903-ban fognak rajta végrehajtani. Addig a bűnös kényszermunkát fog végezni, az utolsó három hónap kivételével, melyet maganzárkában tölt.

A fájdalom rendjelei.

Az osztrák császárvárosból nagyon szomorú hírek érkeztek a múlt napokban. Ausztria császára gondok között, öszitő bánatban tölti a nappalokat és éjszakákat. Nines nyugta, nem alhatik, mert az osztrák parlamenti zürzavarok megfosztják nyugalmatól. Mi lesz Ausztriával, mi lesz a néppel? . . . De ugyanezen a napon jött a hír, hogy az osztrák császára utasította a külügyi hivatal egyik osztályát, hogy két új rendjel tervezetet dolgozzon ki s a tervezetet minél előbb juttassa a császár színe elé. Nagy Isten, mekkora gondok lehetnek azok, melyeknek gyötrelmei között új rendjelek alapításával foglalkoznak.

Hangverseny az Emkében.

Ma Purim este Kiss Adolf fényes kávéházában Rácz Károly személyes vezetésével nagy hangversenyt rendez. — Az élvezetes estére felhívjuk a közönség figyelmét.

Helyreigazítás.

Lapunk tegnapi számában a „kereskedelmi és iparkamara gyászsz. ezimű ujdonságunkra vonatkozólag az igazság érdekében kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy anélkül, hogy az elhunyt Kovács István érdeméből bármit is levonni akarnánk, — az autonom vámterület ügyében hozott határozatot nem ő, hanem Dr. Király Ferenc szerkesztette.

Halálozások.

A tegnapi és mai nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Kovács István hiv. 38 é. tudóvész. Kiss Lajosné sz. Dalmy Julianna 34 é. napszámosné, meg nem állapítható betegség. Sulci Mpté maganzó 78 é. szervi betegség. Zenerovits Lajosné sz. Jasmínszky Dorottya 53 é. tüdőgyulladás. Kozma B.-né s. Oláh Erzsébet 34 é. tüdőgümőkór. Madar Károly 12 h. tüdőgyulladás. Föth S.-né sz. Föth Sára 34 é. tudóvész. Gosztonyi Rezső 31 é. asztalos segéd tüdőgyulladás. Özv. Suba Andrásné sz. Mészáros Sára 67 é. tüdőgümőkór.

Rablógyilkos asszonyok.

Bács-Martonosról írják, hogy Szabó Katalin és Banga Erzsike horgosi baromfikereskedő asszonyokat letartóztatták, mert özv. Horváth Ferencné vagyonos öreg asszonyt az istállóba csalták, hurkot vetettek a nyakába és megfojtották. azután a tetemét föl akasztották az istálló gerendájára, magukhoz vették a ládafiókban talált 450 forintot s azzal elhajtották.

Mikor Horváthné eselédsege hazaért, asszonyukat halva találták a gerendára kötve. Az összefutott szállási lakosok észrevették, hogy Horváthné kezein és nyakán karczolások vannak. Ez a körülmény gyanussá vált előttük s ennél fogva azonnal értesítették a csendőrséget, a mely aztán megállapította, hogy rablógyilkosság történt s a kikérdezett szomszédok vallomása alapján megindította a nyomozást, melynek az lett az eredménye, hogy másnap már kézre került a két gyilkos asszony, kiknél az elrabolt pénz is megtalálták.

Orosz tanulók kivégzése.

Oroszországból megdöbbenő hír érkezett. Megirtuk, hogy a keievi egyetemnek 183 tanulóját a zavargások miatt büntetésből besorozták katonának. Ezek közül tizenötöt halálra ítélték, — mert nem akarták az esküt letenni. — Senki sem hitte azonban, hogy a halálos ítéletet végre fogják rajtuk hajtani. Általános volt a vélemény, hogy a cár megváltoztatja száműzetésre. Fájdalom, nem így történt. Mint egy magánlevél jelenti Oroszországból mind a tizenöt tanuló felakasztották. Az orosz lapok persze mélységesen halgatnak a dologgal.

A Zion egyet. jubilleuma.

Vasárnap — e hó 10-én — üli meg a „Zion” egyet. jubileumát. Dél előtt diszközgyűlést tartanak, míg este fényes táncmulatságot rendeznek a Bika szálló dísztermében. Az agilis rendezőség mindent elkövet hogy a várva várt estély mindentekintetben kitünően sikerüljön.

S amint az előjelekből jósolhatjuk, ez a táncmulatság — mely minden évben a farsaug egyik legelőkelőbb és legsikerültebb mulatsága szokott lenni az idén sem marad a többinek mögötte. Az igazán farradhatatlan s tevékeny rendezőség — melynek élén Weisz József dr. működik, elég biztosíték arra nézve, hogy a megjelent hölgyközönség egy kedves és feledhetetlen est emlékével fog haza menni. A diszközgyűlés d. e. 11 órakor lesz a Bika szálloda dísztermében.

Történelmi felolvasás Hajdu-Hadházon.

A hol a tanítósz. nemesak a hivatalos teendőinek teljesítésére szorítkozik, hanem a közjót az iskolán kívül is munkálni törekszik, ott terjedhet csak igazán a népműveltség.

Ilyen derék tanítói karra dicsőítható h. hadház is.

Élénk bizonyosága ennek az az érdekes és tanulságos történelmi felolvasás, melyet Kóti Jeremiás e hó 3-án este a polgári olvasókörben a kör tagjai számára tartott II-ik Rákóczy Ferenczről és koráról meghatározó színekkel rajzolva az e korbéli sötét és szomorú állapotokat, a kuercz-labbancz világot homályával és dicsőségével, élénk meghatottságot keltve a Rákóczy szomorú életének, küzdelmeinek és végsorsának ismertetésével, melyet növelt és betetézett az, hogy a polg. dalegylet jelenlévő tagjai a felolvasás után s annak a hatása alatt elénekelték alkalomszerűen az „Őseink emléke” cz. dalt. (Hej! Rákóczy, Beresényi, Bezeredy!)

A mint halljuk a jövő vasárnap meg Simon Károly fog ugyanott eladást tartani a munkás törvényről s a munkás biztosításokról.

Márczius 15-iki ünnepély.

A kereskedő ifjak önképző egyesülete hagyományos szokásaihoz híven az évben is méltóan ünnepli meg a magyar szabadságharc emlékét — a márczius 15-ikét. Az ünnepélyen, mely a kereskedő társulat dísztermében lesz, Dr. Gulyás István főiskolai tanár fog alkalmi felolvasást tartani, valamint ez alkalommal fog az egyesület-egyesületnek közelebről ismét megalakult és szép reményekre jogosított Dalköre a nyilvánosság elébe lépni. A műsort legközelebb közöljük, és az érdeklődő közönséget ez uton hívja meg az elnökség. Belépti díj nincs.

Felülfizetés.

A P-ladányi hangversenyre felülfizettek a következők: Papp Elek orsz. gy. képviselő (Karczag), Id. Tisza Imre 20—20 kor, Lichtmann Mór, Fisch Jakab, H. Szoboszlói dalegylet, Papp Sándor, Venczely Mihály, Fejer Sándor 10—10 kor, Grósz Ferencz, ifj. Tisza Imre, Dr. Boda Gyula 8—8 kor, Baranyai József 6 kor., Eötvös Sándor, Nagy Ferencz 5—5 kor., Bor János 4 kor, Reiszner Nándor, Vincze Imre, Tisza Ilona, Gerő Dániel, Varga Sándor, Szabó Imre Baranyai Lajos, Szűcs László 3—3 kor., Kiss Ferencz, Várszeghy János, G. Tóth János, Körner Géza, Foghty János, Kovács Gyula, Dr. Malatinszky József, Dr. Baltazar Dezső, Nagy Ferencz, Adler Ferencz, Hetey Gyula, Fisch Lipót, Szmétáni László, Hollós László, Bogdán Gábor, Balogh Sándor, Pongrácz Géza 2—2 korona., Madár Ignác, Gáll Ede, Dr. Balogh Albin, Pentek Sándor, Racz Lajos, Branzik Endre, Brapka Gyula, Nádházy Béni, Baranyai Lajos, Belovary Lajos, Hajdu Ferencz, Kiss József, Kiss Ferencz, Tamás Mihály 1—1 korona.

A bűnügyi osztály februarban.

A bűnügyi osztályhoz február hóban 44 bűnügyi, 293 kihágási és 329 kisebb rendőri bűnügyi feljelentés érkezett. A bűnügyekből egy, a rendőri bűnügyekből három kivételével az összes feljelentések a következőképen oszlanak meg: 1 hatóság elleni erőszak, 1 szandekos emberölés, 12 ember élete és testi épsége ellen, 1 rablás, 25 lopás, 12 vagyonelleni büncselekmény és 2 különféle büncselekmény.

A Debreczeni Kör tánczestélye.

Debreczen szab. kir. város védnöksége alatt álló „Debreczeni Kör” márczius 2-án este saját helyiségében zártkörű hangversenyyel egybekötött házi estélyt rendezett. A hangverseny következő műsor szerint folyt le: 1. „Prolog.” Irta és előadta Sebő Jenő ur. 2. „Legenda” Wieniawskitól, „Csárdai jelenet” Hubayutól, hegedűn előadta Fenyves Sándor ur. 4. „Izé kisasszony”, monolog Makaytól, előadta Mezey Irma. 4. „Moszkovszky valzer” zongorán előadta Térey Emma kisasszony. 5. „A honvéd özvegye” Arany Jánostól, szavalta Vadász Gábor ur. 6. „Olympia ária” Hoffman meséből, énekelte Bányai Stefánia k. a. 7. „Kakas-ülön” monolog, előadta Redő Ignác ur. A tetszéssel fogadott hangverseny után a táncz vette kezdetét, a mely reggeli 6 óráig tartott. A négyeseket 80 pár tánczolta. Dacára annak, hogy a fővárosban ugyanezen időben számos táncz és művész es-

tély tartatott, a terem zsufolásig megtelt, az estély szép anyagi és erkölcsi sikerrel végződött. A rendezés körül különös érdeket szereztek dr. Serli Sándor, dr. Szende Sándor, Tamássy Kálmán és Klims Jenő urak, kiknek ezen fényes siker köszönhető. A tánczrend, a mely különféle színű plüsz keretben változatos hortobágyi életképekből állott, különös tetszést aratott. Eddig a következő felülfizetések történtek: dr. Serli Sándor, dr. Szende Sándor és dr. Popper Tódor 14—14 kor., Kardos László 10 kor., Erber és Fleischmann, István gőzmalom, Debreczeni Első Takarékpénztár 5—5 kor., Leindenfeld Jenő, Klimó Jenő, Jármai Gyula, Salgó Gyula, Tamássy Kálmán, Hajdu József, dr. Székely Miksa, Lukács Lajos, Lengyel Ferencz és Hegyi Sámuel 4—4 kor. Egyidejűleg Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester ur 100 koronával a kör alapító tagjai sorába lépett. Ezen nemes adományokért fogadják a kör elnökségének leghálásabb köszönetét.

IRODALOM.

Az állatok világa.

A Légrady testvérek kiadásában megjelent nagy díszműnek 17-ik füzeté hagyta el a sajtót. A mi azt jelenti, hogy az első kötet mihamar véget ér. A Méhely Lajos szerkesztésében, továbbá Chernel István, Csiki Ernő, Kohaut Lajos és dr. Rätz István közreműködése mellett megjelenő műnek a legutóbb közreadott füzetében a ezibetmacska felől szóló rész befejeződik s a menyéfelekről szóló szintén érdekes rész veszi kezdetét. Mint az eddig kiadott füzeteiket, ugy ezt is szép szövegekkel díszítik, amelyek a kitűnő szöveghez minden tekintetben hozzá illenek. Az állatok világát az olvasó közönség minden könyvkereskedés-utján megkaphatja, valamint a Légrady testvérek könyvkiadóhivatalában (váci körút 78). Egy füzet ára 80 fillér. Az eddig megjelent füzetek szintén megrendelhetők.

„Talpra Magyar”

ezim alatt meg e heten hagyja el a sajtót egy igen jeles szavalókönyv, a melyet a Szegedi Napló nyomdája ad ki. A tanítóknak, a kik iskoláikban márczius 15-iki, avagy október 6-iki ünnepélyeket rendeztek, nemkülönben az egyesületek, a melyek a nemzeti ünnepeket, valamint Kossuth, Petőfi és a honvédhősök emléknapját szavalatok megtartásával ülték meg, gondot okozott a magyar költészetben, eme nagy halmaz nemzeti kincsben az alkalmi költemények keresése. Olykor egy csomó könyvet kellett drága pénzen megvásárolni és azt átlapozni. Ezen a munkán könyvitani óhajtott a Szegedi Napló kiadója és a fenti ezim alatt, az ilyen ünnepekre alkalmas költemények gyűjteményét adta ki, amely magában foglalja a magyar költészet remekeit. A könyvnek ára 2 korona bérmentve küldve, ha a pénzt előre beküldik a Szegedi Napló nyomdájának.

Cselédmizériák Debreczenben.

Debreczen, mártius 5.

Nem olyan kiesnylendő a cselédmizéria, mint a mily gunyosan szokták emlegetni, hogy ha két asszony összejön, mindjárt a cselédekről beszélnek.

Sok esztendőn keresztül figyelmen kívül

hagyták a cselédügy rendezésének szükséges voltát, most már ismét sok időbe kerül, amíg gyakorlatba átültetik az új rendet, — ami mégis nincs meg. És a kik nem szívesen hallgatják aszonyaik panaszát a cselédekről, azok keressenek alkalmat, hogy meghallgassák. — amikor a cseléd „uraságok” összejönnek.

Hagyján, hogy megvitatták, szédszedik annak a családi tüzhelynek minden követ, a mely mellett melegszenek; cselédnek: műveletlen elem és az emberi természetben rejlő hiba, hogy szapulják háta mögött azt, a kinek joga a parancsolás. A mi különben a családi tüzhelyek köveinek kibontását és a szapulást illeti, azt megdöbentő szabaddossággal megcselekszik olyanok is, akik nem cselédek, kivált ha semmi közük és jussuk a megszólalóhoz.

De maradjunk ezutta a cselédeknel. Hogy mi a panasz a cselédek ellen, azt nem kell felsorolnunk, kiki kérdezze meg otthon. A legnagyobb panasz Pécselt a folytonos helyváltogatás. Alig, hogy megismeri a cseléd a házi szokásokat, megy. A kezdők az otthonlevők halálos betegségét használják segítségül, a raffináltabb kidobtatja magát.

Szegeden a nőegyletek szövetkeztek és tartanak fönn cselédközvetítő intézetet, mely a legszigorubb pártatlansággal a jelentkezés sorrendjében helyezi el a cselédeket, a közvetítő díj pedig az intézet pénztáráé.

Ez az utóbbi egyik legerősebb eszköz a visszaélések meggátlására. Ha magánüzlet, vagy egyáltalán üzlet a cselédközvetítés akkor már a jövedelem irányítja az üzlet szabályait, a melyekben ha nem is a törvény szempontjából, de tehetnek nemelykor szabálytalanságok is. A közvetítő megkapja a pénzt mindkét féltől, gyakoribb helyváltozások folytán gyakrabban: mentül több a jövedelme, annál jobban megy az üzlet.

A hatóságok feladata lenne, hogy a cselédközvetítést az üzleti kezeltéstől felszabadítsák. — Minthogy a törvény a községek, illetve törvényhatóságokra bizta, hogy területükön területükön hány közvetítő intézet lehet, adjanak kizárólagossági jogot azon elhelyező intézetek számára, a melyek a közvetítést társadalmi feladatnak tekintik és nem nyereszkedési vállalatnak.

Az ilyen intézetek a nyereségből a cselédek számára ideiglenes otthont az elemek ismeretek elsajátítására (pl. faluról bejött lányok számára) cselédképző, betegsegélyező pénztárt és egyéb humanitarus intézeteket alapíthatnának s nemcsak a gazdának, de a cselédnek is védelmet nyújthatnának.

Ha helyi társadalmi alakulás nem veszi föl programjába ezt a fontos ügyet, a hatóságra hárul a rendezés feladata.

De mihamarabb véget kell vetni a cselédmizériáknak, a melynek bosszantó kollmnetlenségei országosan jelentkeznek.

Egy leányka bolyongásai.

márc. 5.

Jár egy leányka szerte az országban és hűtlen vőlegényét fegyverrel keresi. Már harmadszor sodorta fegyvere elé a sors a csalfa férfit, de háromszor megmenekült, Szilágyi Rózsa pedig nehéz börtönököt ült.

Az uri leány, aki banatában elhagyta három osztendeje a szülői házat s vőlegénye felkeresésére elindult, most Kolozsváron az éhségtől nyomoruságtól és izgalmtól összeesett az utcán. A kórházba vitték s így tudták meg bolyongásának a történetét is.

A vőlegénye egy bizonyos orvos, a kinek a nevét az újságok most kiírják, hogy a kis és igénytelen ólombetűcske üssön a sors helyett a leánykáért. De a leánykán ez már nem igen segít. Bizonyos, hogy egykor szerelmes, szenvedélyes és vidám lelke elhomályosult a bánat feketeségétől. A kolozsvári tudósító a „bosszu angyalának” nevezi a bolyongó leányt, mert elhatározása és kívánsága a halál, annak a halála, a ki az ő életét összetörte.

Ha magosról szemléljük az emberi virtusokat, a kis leányka elhatározását nem látjuk többé olyan bűnösnek és gonosznak, mint az első pillanatra. Aki a nő jogait elismeri az életben és a természetben, pláne igazat is adhat Rózsanak. Am a társadalmi és polgári rend utjába áll a szegénynek és komor börtönfalak közzé zárja boldogtalan, reménytelen és jogos szenvedélyeért. A civilizáció törvényeivel, szokásaival és világnézetével bilincsekbe verte a férfi és a nő szívét egyformán. S hogy győzött az a felfogás az emberek történetében, hogy életet büntetlenül nem szabad elvenni senkitől, a megcsalt, elhagyott és összetört szívek vigasztalást csupán a vallásban és költőkben lelhetnek.

A nő gyilkossága hűtlen férfián azért nem rokonszenves, mert mi férfiak többségben vagyunk. De ha a férfi öl, — a civilizáció ellenére magunkban titkon igazat adunk mi. „Öld meg az asszonyt!” Ez a kiáltás végighangzik a férfi szívek történetében. Rózsa megfordította a dolgot. És azért nem is sajnáljuk őt, szegénykét. (y.)

Állat az emberben.

márc. 5.

A nagy Calettó működik kéréllhetetlenül, s széltére hosszúra sugdosnak Taucon, — írja levelezőnk — de minden mende-monda mellett is élénken domborodik ki egy szürke igazság, mely megdöbbeníti az embert s kezdi elhinni Darwin teóriáját s önkénytelenül koreksi az állatot az emberben.

Nem kevesebbről van szó, mint csak annyiról, hogy egy tauci köztisztelőben álló polgárnak még alig hat éves leánykáján erőszakot követtek el. — Egy név forog a gyermek vallomása után közszájon, de senki sincs ki számon kérni mereszelné, noha az apa két orvossal a ternovai járási és Borsos borosjenői orvosokkal megvizsgáltatta.

A szerencsétlen apa, kit sem a bíróság, sem senki meghallgatni nem akar, mert tanukkal igazolni mit sem tud, meguntta már a céltalan járkálást s csodálatos lemondással türi helyzetét azzal a gondolatokkal, hogy Magyarországon csak is két ta-

nuval lehet az igazság mérlegét megbillenteni.

Miután azonban a bíróság mégis két tanut kíván, így bűnhődni nem kell az aljas tett végrehajtójának, annál többet kell szenvedni a szülőknek, kik ily esetekben a tanuk hiányában még orvoslást sem kereshetnek.

Hová értünk, ha ilyen félelmes, nagygon is driskét-természetű bűntények megtorlására nem elég két szakorvos, nem a hatóság, a csendőrség, kiknek tudomásuk van a bűntényről, ha még a járásbíró is csak két hites tanu bevallása után veheti fel egy apa panaszatát.

A község értelmes eleme megbotránkozással nézi két hét óta a beestelen bűntényt s felháborodását csak meg fokozza azon körülmény, hogy a szülők mitsem tehetnek, a hivatott közegek pedig nem akarnak.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta: **Vajda József.**

Folytatás.

Hideghkuty Gida. (9)

Éva anyánktól örökségképen átvettünk egy furcsa tulajdonságot, a melynek kíváncsiság a neve, s ennek kényszerítő hatása alatt nem tudjuk megállni, hogy az ilyen fülbemászónev eredetét is ne kutassuk. Már mi mindnyájan ilyenek vagyunk, nem tehetünk róla. Ha Éva anyánknak jó volt ez a tulajdonság, hát már csak mi se dobjuk a lomtárba, különösen pedig a feminini generis ne tegye azt, mert akkor Isten veletek kávé-összejövedeleket, pánektek élvezetes delutáni tereferéket.

De ne fecserejlük itt hiába az időt, hanem sétáljunk le szépen Erdélyországba, arra a zordon vadregényes vidékre, hol a vizóriási Duna hőmpölygő hullámai a Klisszura szikláit zavarják fel bágyadt letargiájukból. Hát ehez a Klisszurához közel van egy barlang, melyről a monda azt tartja, hogy vitéz György, a ki még azon jeles tulajdonsággal is rendelkezett, hogy szent volt, ide lóditotta be a legyőzött hétféjú sárkányt.

Ebben még nem látunk semmi különöst, de hogy ezen sárkány bedobási jelemtől kezdve tüntek fel a láthatáron a kolombácsi legyek, az már egy kissé kellemetlenül fontosabb.

Nos hát, hogy megértsük egymást, ebben a barlangban ringatják minden uniformalos vitéz (értsd kolombácsi légy) bölcsőjét s innen törnek ki irtó háborura az alföldek jámbor kolompóssai közé. Vesznének el kis gyerek korukban!

De mindezeknél fontosabb előttünk az a geográfiailag is megmásithatatlan tény, hogy a jeles barlangtól mintegy két kilométernyire terül el egy remek völgy, mely már különben hét emberöltővel ez előtt is ott volt. Kitérő termőföld, mely az északi szelek ellen is védve van, úgy, hogy itt mindig azok a kövér esztendőök uralkodnak, melyeket másfelé az öszövétségi iratok elég megdöbbenéssel letiltottak a repertoírerről. Hiába, a kritika kritika volt már akkor is.

A letartott szántóföldeken már nem

látunk asztagokat, be vannak már azok takarítva, hanem látunk egy istentelen kerekével a levegőt kavarázó — szélmalmot. Ugy áll ott a kies völgy közepén, mintha a föld forgásáról gondolkoznék, nagy lapátjaival pedig a taktust verné, hogy az egyhangu nóta ütemeit a vén föld el ne hibázza s egy bolygó golyóbissal ne karambolázzék!

Mielőtt pedig a malom tiszteletre méltó tulajdonosával barátságosan kezét ráznánk, a történelmi hitelesség kedvéért ide regisztráljuk a malom azon ártatlan tréfáját, hogy mikor egy alkalommal vendég érkezett oda egy jóképű juhász személyében, aki történetesen egy szamarat is hozott magával, s a csendes állatot megkötötte egyik vitorlához, mivel éppen szélesend volt: míg bent időzött, vihar keletkezett, mely a kereket megindította, természetesen magával hurcolva az ártatlan állatot is, mely végre hosszas ringlispilés után a lapáton lelve dicsteljes halálát. Mire a gazda előjött, már meg is volt szegény meredve.

Jámbor tréfa, az igaz, de a vitorlás kerék híres lett róla.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyúvíz-ekkel szedték, retik vegyíteni, mindenkinek előt a

MATTONI-FELÉ

GISSHÜBLER

SÁVANYÚ-VÍZ

ajánlható. E víz kőszobáit a bor savát és az italnak kellemetes, ingerlő mellékist ad, annálkül, hogy azt feketére festené.

14146—1900. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy özv. Csillag Kálmán végrehajtónak Lénárt Mihály elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tvszék s a derecskei kir. bíróság területén lévő derecskei 6423 sz. tjkvben A + 1. 2. 5. 9. 13—14 sor 1243 hr. sz. ház és beltelek 3865/e 10609. 10610. 10611/a 2799/e hr. sz. ingatlanokra együttesen 926 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelvényében, annak foganatosítására határidőül **1901. év-márczius hó 14-ik napjának d. e. 9 órája** Dei recske község házához ezennel kitézi. Kikiáltási ár a tul kitétt becár, azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetében a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és Derecske község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1900. decz. 9-én.

Harsányi

kir. tvszéki bíró.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Itt szöveg 40 fillér, a bontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér.

Egy használt zongora

olesó árban eladó. Széchenyi-u. 27 sz. a.

Műhelyek, tágas

szinnel és kis lakással május 1-ére kiadó. Széchenyi-u. 27 sz. a. Értekezhetni ugyanott az utcai lakónál.

Nagy Block naptárak,

rendkívül praktikusak 1901. évre 40 kr-ért kaphatók kiadóhivatalunkban.

Egy uri lakás

József kir. keregyez u. 54 sz. a. a kir. tábla és főreáliskolához közel kényelem szerint **4-5-6 szobából** a mint a bérlő előszoba, fenti konyha vagy pincze konyhával óhajtja használni minden szükségességgel ellátva májusra kiadó.

Alig használt vetőgépek fel-tűnő olesó árban 15, 17, 19, 21 sorosok Zaladrill, Schuttlevorth és Umrath-féle, előnyös fizetési feltételekkel. Cséplőgépresek, szíjkerékek, vasajtók, vasrúcsok és kerítések Klein Jakabnál Piacz-u. 26. Nagytözsde udvarán.

Ugyanott legmagasabb napi árban vesznek ócska vasat és minden fémot.

Gyarmathy János

mészáros
Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Husárak: I. rendű **50** kr. II. r. **44** kr. I. kgr. rostélyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertés-hus napi folyó árnál 4 krral olesóbban. Vegyes hideg felvágott allandóan friss. Virsli és szavalede dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva Főútlel **Bethlen-u. 29.** (saját ház.) Itt a husárak: I. r. **48** kr. II. r. **40** kr., itt is mindenféle hentes cikkek kaphatók. **Vendéglősöknek megfelelő árendemény!**

Piaczon (41. sz.) egy

irodának vagy lakásnak egyaránt alkalmas 2 szoba, előszoba konyhából álló lakosztály máj. 1-re kiadó.

2325—1901. sz.

A nagyerdei nyári lakok bérbeadása.

A város tulajdonát képező nagyerdei összes nyári lakok f. é. május hó 1-től okt. hó végéig bérbe adatnak s a bérelni kívánók felhívhatnak, hogy szándékukat **f. é. márcz. 20-ik napjának déli 12 órájáig** szóval vagy írásban Oláh Károly tanácsnoknál (Városház, emelet, 16-ik szoba) a hivatalos órák alatt jelentsék be.

Ha a régi bérlők f. é. márczius hó 15-ik napjáig nem nyilatkoznak, az általuk bérelt nyári lakásról lemondottaknak tekintetnek.

Debreczen, 1901. február hó 26-án.

A városi tanács.

344—1901.

Hirdetmény.

Csege község házának horganyozott fedél lemezzel való ujonnan fedésére pályázat hirdettetik.

Felkérletnek ennélfogva azok, kik ezen vállalatot elnyerni óhajtják, hogy ajánlataikat, külön az anyag s külön a munkadíjra, alulírott községi Elöljárósághoz **márczius hó 20-ig** adják be.

A feltételek Csege község házánaál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csege, 1901. márcz. 2.

Az Elöljáróság.

Az alsó-szabolcsi ármentesítő társulat igazgatósága Debreczenben.

ad. 132. vm.
1901.

Hirdetmény.

A társulat műszakilag már jogérvényesen megállapított ártér osztályozása ügyében 1901. február hó 5-iki társulati választmányi gyűlés 1. sz. határozatával — az 1884. é. XIV. tc. 15 §-a értelmében elkészített általános és részletes osztályozási tervezetnek 30 napi közszemlére kitételét és erről az összes érdekelteknek értesítését elrendelte,

Ezen határozathoz képest:

1. Szab. kir. Debreczen város.
2. **Hajdumegyéhez** tartozó következő ártéri községek: H.-Büszörmény, H.-Nánás, H.-Szoboszló, Balmaz-Ujváros, Nádudvar, Csege, Egyek, Püspök-Ladány

ártér birtokosai ezuton is értesítettnek.

1. hogy az osztályozási bizottság által elkészített osztályozási tervezet a társulat székhelyén **Debreczenben (Széchenyi utca 1 sz. I. emelet)** 1901. é. márczius 16. napjától ugyanazon év ápril 15. napjáig közszemlére kitétetett.

2. Hogy ezen határidő alatt az érdekeltség által ugy az általános, mint a részletes tervezet a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető s a szükséges felvilágosítások megkaphatók.

3. Hogy bármely érdekelt ártérének osztályozása ellen emelendő panaszát szóval vagy írásban a társulati választmányhoz ezen idő alatt bejelentheti, mely is azt érdemleges elintézés végett a fent idézett törvény rendelkezéséhez képest a társulati közgyűléshez fogja betérjeszteni.

Kelt Debreczenben, az 1901. évi február hó 5-iki választmányi gyűlésből.

Dienes Barna

t. igazgató.

Üzleti könyvek,
csinos kiállításban, erős kötésben, igen
jutányosan kaphatók
Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

Doctor Kriegl József-féle
valódi angol
Tannochininpomáde

1. megakadályozza a haj és szakál idő-előtti kihullását s öszülését és elősegíti azok kinövését. 2.

Before. **After.**

Egy tégelyt bérmentve szállít az összeg előleges beküldése mellett 3 koronáért
Chief-Office 48, Brixton-Road, London S.W.
Az utalvány címzendő
Apotheke A. Thierry' Balsam-Babrik
Pregradában, Rohitsch-Savanyukut mellett.
Nagybani vételnél megfelelő engedmény.